

La rellotgeria Colomer

Altres establiments que embelleixen la ciutat, són els de rellotgeria, i d'ells el de Tomàs Colomer és el més antic. El vell rellotger, rellevat en el treball pels seus fills, vingué a Granollers l'any 1875, i adquirí la rellotgeria d'on avui hi ha la de Can Clot, a la vídua de Josep Amat, qui fou assassinat en la nit que entraren els carlins, aquell mateix any. La casa Colomer s'ha acreditat en el ram al qual es dedica, havent-se especialitzat en el muntatge i reparació de rellotges de campanar, com ho certifica el que ara de poc s'ha instal·lat en la torre de nostra parròquia.

La rellotgeria Clot

La rellotgeria Clot pot dir-se que tot temps ha estat un dels establiments principals de Granollers. Nosaltres recordem bé que a la vella botiga que, amb la de Can Roig feien, reconada a la carretera, s'hi exposaven els premis de tots els certàmens i de totes les tòmboles que en altre temps s'havien celebrat a Granollers, sens dubte perquè era cèntrica i devia ésser més vistosa que les altres. Avui està al front del vell establiment el fill petit de Tomàs Clot, En Manuel, a qui ara de poc li ha estat concedit diploma d'aptitud per la Federació de Mestres Rellotgers de Catalunya.

La rellotgeria Rodoreda

La botiga de Can Rodoreda, que té l'aparador més vistós de tots els nostres establiments, fins l'any 1893 fou solament Can Josepet barber. Llavors, Esteve Rodoreda, qui havia après l'ofici del seu mestre Joan Farsach, rellotger suïç, començà la transformació de la botiga, fins que féu desaparèixer la vella barberia. Avui, el seu fill, Josep, rellotger també com ell, s'ha especialitzat per a la venda d'objectes d'òptica a la casa Cotet, de Barcelona.

La ferreteria Garrell

Es dels nous establiments que en més poc temps ha assolit major crèdit i anomenada. Benet Garrell, fuster d'ofici com ho era el seu pare, s'establí ara fa uns vint anys a la plaça de Perpinyà i el seu establiment de ferreteria i utilatge per a obres, construccions i maquinària, pot competir amb qualsevol de la capital. Ara de poc ha ampliat el negoci, dedicant-se a la venda de maquinària agrícola, de tan magnífic pervindre en aquesta comarca. El sortós comerciant ha trobat excel·lents col·laboradors per al desenrotllament del seu negoci, en els seus dos fills i abans en la seva esposa, que ja havia nascut al vell establiment de Can Garrell de la Plaça, que també tenien ferreteria.

La confiteria Cunillera

Es dels establiments més antics de Granollers. El fundà Eveli Torrent, a començaments del segle passat, i d'aquí ve que alguns vells encara l'anomenin per Ca l'Eveli. Joaquim Cunillera, ara fa poc traspasat, adquirí la botiga fa uns seixanta anys, i ell i els fills—particularment l'hereu, avui batlle de la ciutat, educats tots en el treball,—l'han acreditada fins a fer-ne el primer establiment de confiteria i per a la venda de queviures al detall i a l'engròs.

La confiteria Puchades

Enric Puchades és altre dels que han sapigut excel·lir en el comerç local. Es dels nou arribats, puix que en 1909 vingué a Granollers, adquirint la botiga de queviures establerta

a la vella casa *Seballot* de la Plaça. D'aquella botiga, que ja altres dos o tres comerciants no havien pogut acreditar, ell n'ha fet un dels primers establiments entre els de la seva classe a la comarca.

Els magatzems de grans

La casa Moncau, que avui és de Jaume Solsona, l'establí a la seva casa, en l'encreuament de les carreteres de Masnou i Barcelona, aquell home d'empresa i esperit comercial que s'anomenà Josep Moncau, qui durant alguns anys atenia alhora el seu negoci i el treball de la fàbrica on estava de majordom i on havia començat de teixidor.

Altres varis magatzems de grans i cereals són acreditats a Granollers, tals com els de Joan Tió, que regenten els seus dos fills, cada dia amb més aprofitament, i també el de la Vídua de Martí Montaner, casa que tothom coneix més per Can Segarra, per haver vingut d'aquelles terres lleidatanes el qui el va establir, que per cert era de família pagesa molt humil.

* * *

Altres molts establiments podríem esmentar encara, però fariem inacabable aquest treball; diem només que en llur decoració ha excel·lit particularment el pintor Antòni Villà i que en el ram d'edificació, els hereus de Fèlix Baró i Josep Baró mantenen el crèdit de llurs passats.

La perfumeria Parera

Dediquem també, en aquestes planes granollerines, un amical record als fills de la ciutat que enllà de la Porxada han portat llur activitat, d'entre els quals n'esmentarem un de sol com símbol de l'ideal de treball que guia a tots igualment. Ens referim a Joan Parera.

Joan Parera és un industrial a la moderna. Absent de nostra ciutat des de molt jove, en 1908 establí la seva primera fàbrica de perfumeria a Badalona, al carrer de Sant Pere. Per la seva activitat i els coneixements que havia adquirit a París, la petita fàbrica ocupà, al cap de poc, altre edifici més gran al Passatge del Mercat, i aquest local és avui propietat del nostre compatriota i amic i s'ha engrandit de tal forma, que ocupa part del carrer d'Arnús, del Passatge del Mercat i de l'avinguda del Canonge Baranera, de Badalona.

Joan Parera ha estat l'impulsor d'aquesta gran empresa i ningú més que ell ha intervingut en els treballs del laboratori. I pels seus coneixements de químic perfumista, prou demostrats amb les seves creacions *Varón Dandy*, *Glorieta* i *Tentación*, s'ha posat al cap de la fabricació espanyola de perfumeria.

La seva prosperitat, basada en l'amor al treball i a l'estudi, voldríem que fós esperó de la nostra joventut per a empreses futures.

Enllà de la Porxada

Per a acabar, senyalem el comerç de llavors de Josep M.ª Pons, de Parets i l'establiment barceloní d'Adolf Fulquet. Aquell intel·ligent agricultor, cada dijous porta a Granollers les llavors més escollides per al floreixement de l'agricultura, i l'establiment que el senyor Fulquet té a Barcelona podem considerar-lo també una mica de Granollers, perquè, qui és que un dia o altre, en anar-se'n vers l'estació, de retorn a casa, no ha entrat a Can Fulquet del Passeig de la Duana a cercar-hi alguna de les mil llaminadures que la mainada, i fins i tot els grans, esperen que els portin de Barcelona?...